

Het WK voetbal is weer in alle hevigheid losgebarsten. De poulefase is inmiddels over de helft heen en de strijd begint zich af te tekenen. Tussen November 2009 en januari 2010 heeft de Rijksuniversiteit van Groningen (RUG) in samenwerking met Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) een onderzoek gedaan naar voetbalwedstrijden op WK's. De centrale vraag was: "Welk land speelde het meest effectieve en succesvolle voetbal op de afgelopen vijf WK's?" Of zoals de journalistiek het vertaalde: "Wie wint het FIFA WK voetbal?"

De onderzoekers bekeken van de afgelopen 5 WK's bijna 300 wedstrijden en analyseerden hierbij 28.400 minuten. Hierin onderscheidde men 260.737 verschillende handelingen, die nauwkeurig werden geregistreerd en geanalyseerd. Begin juni werd de documentaire met de resultaten uitgezonden op de televisie. Ik als "cijferliefhebber" en "analysejunk" was uitermate nieuwsgierig.

Nieuwe inzichten

Statistiek en analyses zorgen voor nieuwe inzichten. Deze inzichten maken het mogelijk om succesvolle keuzes te maken, of om onderbuikgevoelens te bevestigen, dan wel te ontcrachten. Zo ook de inzichten die dit onderzoek opleverden. Met veel plezier heb ik dan ook mogen kijken naar deze uitzending, waar mijn gevoel bevestigd werd dat de Nederlandse aanval een van de minst productieve is. Slechts 7,5% van de doelpogingen leidt in het Nederlands elftal tot een doelpunt (15^e van de 26 geanalyseerde). De Denen doen het een stuk beter met 14,4%. Maar ja, wat zegt deze statistiek, als Nederland met 2-0 van Denemarken wint op het WK?

In de uitzending kwamen ook een paar uitkomsten naar voren die ik als trainer of speler erg bruikbaar zou vinden. Als ik ooit nog eens een penalty mag nemen tijdens een shoot out in een vol stadion (overigens is deze kans vrij klein aangezien voetbal niet tot mijn kwaliteiten behoort), dan ga ik voordat ik hem neem, met mijn rug naar de keeper staan. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat een speler dan, 96% in plaats van 69% kans heeft om te scoren.

Aan de andere kant, als ik doelman zou zijn (deze kans is overigens iets groter, met een lengte van bijna twee meter zou ik op doel namelijk niet misstaan) geen rood shirt aantrekken. Keepers met een rood shirt hoorde bij alle penalty's de bal tegen de touwen slaan, terwijl dit bij andere kleuren shirts rond de 65% lag. Ook bleek uit het onderzoek dat penalty's in de linker bovenhoek het meest succesvol zijn en indraaiende corners het vaakst leiden tot een doelpunt.

Mensen en Statistiek

Toch heeft me enkele reacties op het onderzoek nog het meest pleziert. Zeker omdat ze zeer herkenbaar zijn, wanneer mensen geconfronteerd worden met op statistiek gebaseerde (harde) feiten. Tijdens de uitzending bleek dat Italië statistisch de beste verdediging heeft met 0,4 tegendoelpunt per wedstrijd. Buffon een van de beste keepers aller tijden en uitkomend voor Italië vond dit logisch, immers verdedigen is de grootste kwaliteit van Italianen. Maar het was daarentegen toevallig dat Italië op WK's nooit wist te scoren uit vrije trappen. Ik zou Buffon gelijk geven, wanneer er maar 10 pogingen waren gedaan. Het waren echter 52! vrije trappen die Italië niet wist te verzilveren, dit mag geen toeval meer heten.

Mensen zijn zeer geneigd om “positieve” of voorgevoel bevestigende statistieken te omhelzen en hun gelijkbewijs hiermee te halen. Daarnaast zijn “negatieve” of voorgevoel ontkrachtende statistieken gebaseerd op toeval en bijna per definitie onvoldoende bewezen.

Johan Derksen, had ook een veel gehoorde en herkenbare mening. In zijn betoog maakte hij duidelijk dat statistiek voor theoretici is en dat voetbal plaats vindt op het veld, in de praktijk. En deze praktijk is niet op papier uit te rekenen en te voorspellen. Daar heeft meneer Derksen natuurlijk een punt. Statistiek baseert zich op resultaten uit het verleden en geeft “slechts” een kans op toekomstige resultaten, geen garantie. Toch valt er veel te leren uit statistieken, waar Johan Derksen ook niet aan wilde. Als slechts 4,8% van de vrije schoppen direct leiden tot een doelpunt, moet hier meer op getraind worden of moeten deze wellicht indirect genomen worden. Hetzelfde geldt voor de eerder genoemde punten.

Statistieken communiceren

Statistieken geven inzicht in prestaties. Met dit inzicht kan je mensen tegen de haren instrijken of tegen je in het harnas jagen. Veel mensen vinden het onplezierig om met cijfers, hard op papier, geconfronteerd te worden met hun presentatie. De kracht van statistieken en harde feiten is hiermee tevens ook de grote zwakte. Het verkrijgen van deze inzichten is dus minstens van hetzelfde belang als de communicatie eromheen.

Het helpt hierbij als statistieken en analyses bruikbare informatie leveren, waardoor organisaties of in dit geval coaches, de juiste beslissingen kunnen nemen. Daarnaast moeten statistieken antwoord geven op onbeantwoorde vragen of vermoedens ontkrachten, dan wel bevestigen. Tot slot moeten conclusies een logisch verband hebben.

Kampioen

Overigens heeft Brazilië volgens het onderzoek de grootste kans om wereldkampioen te worden, door in de finale te winnen van Frankrijk. Duitsland en Nederland maken de grootste kans om de andere halve finalisten te zijn. Dat wordt volgens het onderzoek dus een mooi WK voor het Nederlands elftal. Toch blijf ik ondanks mijn voorliefde voor statistiek hopen dat het Nederlands elftal de “wetten” van de statistiek uit dit onderzoek weet te breken en Wereld kampioen wordt.